

Duitsland wantrouwig over ACTA

Minister van Justitie weigert overeenkomst te ondertekenen

Achtergrond - 15 februari 2012

In meer dan vijftig Duitse steden gingen tienduizenden mensen zaterdag de straat op om te protesteren tegen de internationale ACTA-overeenkomst. Vanwege het massale protest tegen het anti-piraterijverdrag heeft Duitsland de ondertekening ervan uitgesteld.

“Bij tijd en wijle hysterisch’ noemt commentator Heribert Prantl van de Süddeutsche Zeitung de maatschappelijke kritiek op het internationale verdrag. Terwijl er een aantal legitieme zaken mee worden geregeld, zoals de bestrijding van namaakproducten – vandaar de naam Anti-Counterfeiting Trade Agreement – en de bescherming van intellectueel eigendom.

Geen echte waarde

Zeker op internet, aldus Prantl, heerst de onterechte gedachte dat geestelijk eigendom geen echte waarde heeft. Toch worden musici, componisten en auteurs wel degelijk financieel benadeeld als hun producten illegaal van internet worden geplukt of onderling worden uitgewisseld. Bovendien kan iedereen online in de concepttekst van de overeenkomst nalezen dat geen sprake is van de instelling van een internetpolitie die ieders gangen op het web volgt en illegale downloaders hard bestraft.

Dergelijke verhalen doen onder de tegenstanders de ronde. Maar ook het Duitse ministerie van Justitie bevestigt Prantls visie dat ACTA in Duitsland niet zal leiden tot méér strafbare feiten dan nu al bestaan. Downloaden via filessharing of bittorrent-sites is in Duitsland ook nu al illegaal. “Wij willen geen afsluitingen van internet bij schendingen van het auteursrecht. Wij willen geen waarschuwingen in die richting. Internetproviders zijn geen hulpsheriffs”, zo verklaart het ministerie op zijn website.

Terechte ophef

Toch betekent dit volgens Prantl - die er als journalist bekend om is uitermate gespitst te zijn op de bescherming van burgerrechten - niet dat de ophef over ACTA onterecht is. Ook het ministerie van Justitie noemt het op zijn website positief dat het debat over de handelsovereenkomst in Duitsland zo pittig wordt gevoerd. Dat zijn meer dan alleen mooie woorden van minister Sabine Leutheusser-Schnarrenberger van Justitie (FDP). Daags voor de demonstraties van

zaterdag kondigde zij aan het verdrag voorlopig niet te ondertekenen. Ook de liberale minister staat bekend als een fervent voorvechtster van privacy en andere burgerrechten.

Het ongenoegen over ACTA dat mensen als Leutheusser-Schnarrenberger en Prantl delen met de Duitse demonstranten heeft verschillende redenen. Bovenal is de vijftig pagina's tellende verdragstekst hier en daar zo vaag geformuleerd dat veel mensen bang zijn dat de consequenties van het verdrag verder reiken dan de letterlijke tekst suggereert. Ook Leutheusser-Schnarrenberger durft daarom niet uit te sluiten dat de overeenkomst toch leidt tot blokkades van websites of het afsluiten van internet voor illegale downloaders. Daarom heeft ze de ondertekening ervan immers opgeschort.

Geheimzinnigheid

Deze angst wordt ook ingegeven door de geheimzinnigheid waarmee de totstandkoming van de overeenkomst is omgeven. De belangrijkste onderhandelingspartners van de overeenkomst zijn de Verenigde Staten, Japan en de Europese Unie. Duitsland, zo benadrukt het Duitse ministerie van Justitie, zat niet aan de onderhandelings tafel en kent dus ook de argumenten niet achter de verdragstekst. De onderhandelingen hebben altijd achter gesloten deuren plaatsgevonden.

Maar het wekt weinig vertrouwen dat de Verenigde Staten als grootste aanjager van de overeenkomst gelden. Het voedt de scepsis, bijvoorbeeld ook onder de meer dan 2 miljoen ondertekenaars van de anti-ACTA-petitie op Avaaz.org, dat het verdrag vooral de belangen wil verdedigen van de Amerikaanse muziek- en filmindustrie. De Europese Unie is voor een lidstaat als Duitsland bovendien nauwelijks een vertrouwenwekkende vertegenwoordiger, getuige de commotie die de Europese regels rond de bewaarplicht van internetverkeer er ook in regeringskringen nog altijd oproepen.

Alleingang

"We moeten heel duidelijk gewaarborgd hebben dat maatregelen die wij in Duitsland afwijzen niet via de achterdeur alsnog worden ingevoerd", verdedigde ook het prominente Bondsdaglid Peter Altmaier (CDU) de handelswijze van Leutheusser-Schnarrenberger tegenover Spiegel Online. Maar die visie wordt niet door de hele CDU gedeeld. Er klinkt binnen de coalitiepartner van de FDP ook kritiek op de 'Alleingang' van de minister van Justitie, die met haar weigering tot ondertekening een verkeerd signaal zou afgeven aan copyright-schenders en verspreiders van namaakproducten.

Toch lijkt ook internationaal de kritiek op ACTA toe te nemen. Duitsland is met Polen en Nederland het enige land dat de overeenkomst nog niet heeft ondertekend. Andere Europese landen als Bulgarije, Letland, Tsjechië en Slowakije hebben het noodzakelijke ratificatieproces stopgezet. Ook het Europees Parlement moet het verdrag nog goedkeuren. Of ACTA in juni op die Brusselse goedkeuring kan rekenen, is nog maar zeer de vraag.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/133/duitsland-wantrouwig-over-acta>